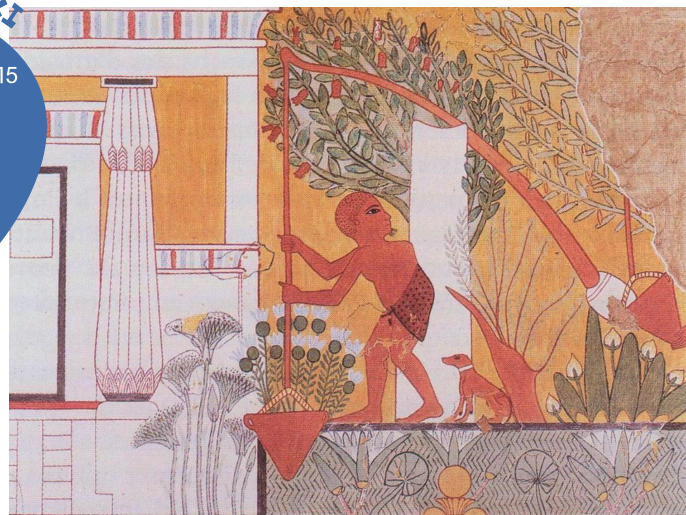

Kdo so bili stari Egipčani?

Slika: Egy King.

1. Časovna in geografska umestitev

Stari Egipt je naziv za eno izmed prvih visokih

4	11	4	18	15				5
---	----	---	----	----	--	--	--	---

. Razvila se je v

okoli 20 km široki dolini Nila, največje afriške reke. Življenje v dolini Nila so omogočale poplave, ki so s seboj prinašale rodovitno blato.

Glavno mesto današnje države Egipt je Kairo, v času starega Egipta pa se je prestolnica države nekajkrat preselila iz mesta v mesto glede na interes vladajočega faraona. O starem Egiptu govorimo od 3. tisočletja pr. n. št., obdobje pa je trajalo kar 2500 let.

Slika: Wikipedia.

2. Zgodovina

Danes egipčansko zgodovino obravnavamo glede na zapise svečenika Maneta in na podlagi ohranjenih seznamov vladarjev. Glavne dobe starega Egipta so preddinastično obdobje, obdobje združevanja, Staro, Srednje in Novo kraljestvo. Prvi Egipčanski faraon Menes je okrog leta 3.000 pr. n. št. združil Zgornji in Spodnji Egipt. Za prestolnico je določil mesto

6	2	6	4	9
---	---	---	---	---

, kar pomeni Belo obzidje. Kasneje so bile središče države in glavno mesto Tebe. Skupaj je starem Egiptu vladalo kar 31 dinastij.

Slika: Wikipedia.

3. Gospodarske in tehnične značilnosti razvoja

Vir in središče življenja je predstavljala reka Nil. Na območju, kjer se je razprostiral stari Egipt, namreč pade zelo malo ali nič dežja. Ljudje so si lahko dovolj hrane pridelali le s pomočjo umetnega

7	12	6				7	5
---	----	---	--	--	--	---	---

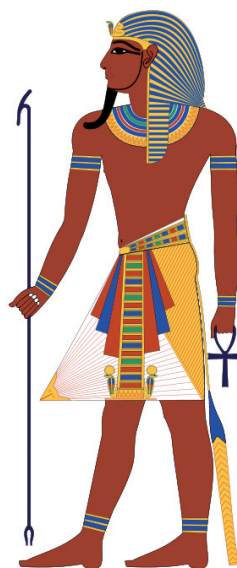
 polj s poplavno vodo, ki jo je vsako leto prinašal Nil. Reka je nanesla tudi velike količine blata, ki je bilo prav tako rodovitno. Hapi, kot so rekli reki Nil stari Egipčani, je poplavljal v času največje vročine, njegove poplave pa so lahko točno napovedovali in vodo do potankosti nadzirali. Poljedelstvo je pripeljalo do tesnejše povezanosti družbe.

4. Družbena ureditev

Državo je vodil vladar, ki so ga Egipčani imenovali

	12	13	8	7
--	----	----	---	---

 in si ga predstavljali kot boga z neomejeno močjo. Njegove ukaze so sprejemali višji in nižji uradniki, ki so delo razdelili med obrtnike, trgovce, kmete in sužnje. Življenje nižjih slojev prebivalstva ni bilo lahko. Delo je bilo večinoma težaško, pogosto so bili deležni zelo skromne prehrane. Za vzdrževanje reda in miru ter osvajalne vojaške pohode je skrbel vojska.

Slika: Wikipedia.

5. Pravna ureditev

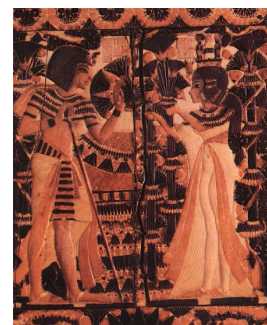
Država je veljala za faraonovo last, zato je bil faraon tudi lastnik vse zemlje v državi.

Faraoni so se poročali s svojimi

9	2	9	10			4
---	---	---	----	--	--	---

, s

čimer so si hoteli zagotoviti čistost

Slika: Wikipedia.

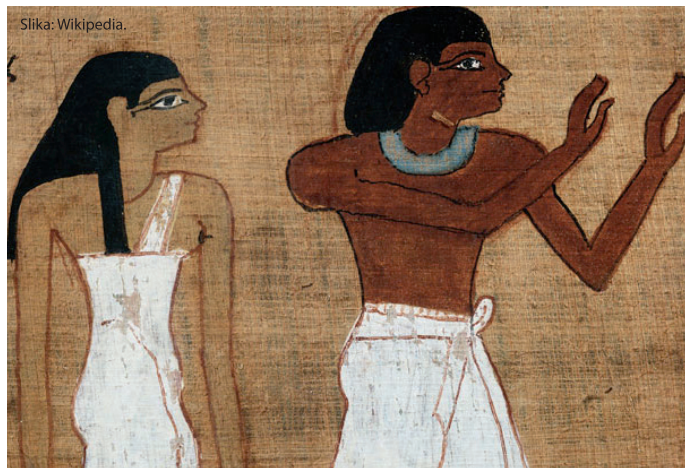
kraljeve krvi. Faraoni so imeli v rokah več vej oblasti. Obtoženi prebivalci so se lahko na primer po razsodbi pritožili faraonu na velikem sodišču, vendar je bila faraonova odločitev dokončna.

6. Vsakdanje življenje

Stari Egipčani so bili eno izmed najbolj snažnih ljudstev. Umivali so se vsak dan zjutraj in zvečer. Zelo so cenili lepoto in modo. Lepotičili so se z barvili, ki so jih pridobili z drobljenjem različnih rudnin in jih nato zmešali z mastjo. Uporabljali so tudi

18	9	18	2
----	---	----	---

 in pričeske oblikovali z lasnimi iglami. Oblačili so se v platnena oblačila

in nosili usnjene ali trstene sandale. Prehrana je temeljila na kruhu in pivu, jedli pa so tudi čebulo, ribe, govedino ... V njihovem življenju sta imeli velik pomen glasba in zabava.

7. Arhitektura

Egipčani so poznali dve vrsti hiš, palače za visoko plemstvo in skromnejše hiše ali kočice za nižje sloje. Svetišča in palače so gradili iz kamnja, kamnine pa so do palač dovažali s pomočjo reke Nil, na kopnem pa tudi z vozovi in ročno z vrvmi. Preprostejše hiše so gradili iz glinene opeke z dodatkom rezane slame. Opeko so sušili na zraku in soncu. Največji gradbeni dosežek Egipčanov so gotovo

17	13	6	2
----	----	---	---

, ki so jih gradili za grobnice svojih vladarjev. Te so kasneje zamenjali grobovi, izdolbeni v gorovje. Gradbena dela so opravljali kmetje, medtem ko niso delali na polju. Zanimivo je, da so grobnice gradili svobodni delavci in ne sužnji, kot so zmotno domnevali v preteklosti.

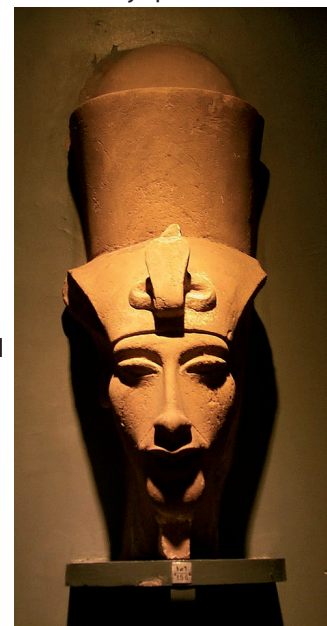

8. Najslavnejši faraoni in faraonke

Faraon je bil v starem Egiptu naziv za vladarja. Gotovo je najslavnejši med njimi Tutankamon. Slaven je postal šele tisočletja po svoji smrti, ko so odkrili njegovo grobnico. Mladi faraon je umrl v sumljivih okoliščinah, star le 18 let. Njegov oče, faraon

2	16	12	10	8
---	----	----	----	---

, je znan tudi kot krivoverski faraon. V času svojega vladanja je ukinil vsa božanstva in uvedel monoteizem ter ob tem sam sebe razglasil za božjega sina in preroka boga sonca Atona. Hačepsut je bila edina vladarica v starem Egiptu, ki je bila tudi faraonka.

Slika: Wikipedia.

Viri:

Berzelak S., *Zgodnje visoke kulture. V: Stare dobe. Zgodovina za 1. letnik gimnazij.* Ljubljana: Modrijan založba, 2006.

Brodnik, V. et al., *Prve visoke civilizacije. V: Zgodovina 1. Učbenik za prvi letnik gimnazije.* Ljubljana: DZS, 1997.

Kajfež, T. et al., *Mumija in krokodil. Slovenci odkrivamo dežele ob Nilu. Katalog razstave.* Ljubljana: Narodni muzej Slovenije, 2014.

Slovar slovenskega knjižnega jezika. Spletna izdaja. ZRC, 2000. Dostopno na <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.

Wikipedija. *Spletna enciklopedija.* Dostopno na <http://sl.wikipedia.org/>.

KONČNO GESLO:

8	15	4	13	4	9	-	B	8	G
6	13	10	11	4	16		4	7	
17	8	9	6	13	10	7	2	G	12
Ž	4	11	18	5	2	7	5	12	.

Izidin mož in Horusov oče. Sodnik mrtvih v podzemlju.

Ime in priimek

Ime OŠ

Naslov OŠ ali domači naslov

Rešitev oddaj v svoji knjižnici ali jo pošlji na naslov:
MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo,
Kersnikova 2,
1000 Ljubljana
»Za MEGA kviz«

Pripravili: Tomislav Kajfež, mag., Nina Vošnjak in Alja Vute, Narodni muzej Slovenije
 Sodelovala: Žiga X Gombač in Ivan Mitrevski